

Recenze

Seitl, M., & Lečbych, M. (2016). *Lidská pohybová determinanta v Rorschachově metodě* (1. vyd.). Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 168 s. ISBN 978-80-244-4929-6.

Publikace je určena pokročilým zájemcům o výzkumné a praktické využití Rorschachovy projektivní metody v oblasti klinické psychodiagnostiky, resp. poradenské a manažerské psychologie. K tomu je uzpůsoben rozsah studie a její přiměřeně hluboký záběr. Autoři přehledně rozebírají diagnostický význam lidské pohybové determinanty vzhledem k projektivnímu uchopení problematiky interpersonální adaptace člověka. Hlavním námětem analytické studie jsou výsledky explorativního šetření lidské pohybové determinanty pomocí Rorschachovy metody a pětice dalších psychodiagnostických metod, zachycujících projektivně akční tendence a aspekty vztahovosti či emoční empatie sebezposouzením u souboru dospělých jedinců. Autoři látku logicky člení, uvádějí základní pojmy, blíže prezentují jednotlivé koncepty lidské pohybové determinanty a také výsledky vlastního výzkumu. Publikace je čtivá, kultivovaná, metodologicky strohá avšak srozumitelná nejen pro úzký kruh odborníků.

Knihu dělí autoři do šesti kapitol včetně Diskuse nad výsledky. Po pojmové analýze a vymezení výzkumného designu následuje přehled vývoje konceptu pohybové determinanty, ve kterém autoři sledují koncept lidské pohybové determinanty v širších teoretických souvislostech. Ze studie je patrné, že autorům jsou blízké koncepce Rorschacha, Lernerova, Piotrowského autorů současných psychometrických systémů. Komparativní analýza vymezení lidské pohybové determinanty v uvedených přístupech je vědecky korektní a objektivní a založená na klíčových zásadách klinické interpretace lidské pohybové odpovědi. Tento přístup je inspirativní v širším poli aplikací psychologie pro relevantní uchopení interpersonální adaptace, mimo jiné při selekci vrcholových manažerů. Relevanci interpretačního modelu zajišťuje psychometrická opora a snaha kvantifikovat kvalitativní kategorie lidské pohybové determinanty. Tématu statistické interpretace pohybových indikátorů se věnuje kapitola Lidská pohybová determinanta v soudobých systémech.

Pátá kapitola je empirická a přináší výsledky výzkumu autorů této publikace o souvislostech mezi lidskou pohybovou determinantou a vybranými indikátory interpersonální adaptace. V kontextu stratifikační danosti výzkumného souboru se analýza soustřeďuje na statistickou verifikaci lidské pohybové determinanty v Rorschachově metodě pomocí relevantních indikátorů Hand testu, škály ECR (Experiences in Close Relationships), Dotazníku interpersonálních dispozic – ICL a Multidimenzionální škály emoční empatie. Poslední část monografie syntetizuje empirická zjištění vlastního výzkumu, ke kterým autoři přistupují kriticky a z pohledu dalších srovnatelných poznatků. Zde je patrná relativizace výsledků vzhledem k specifickým a limitům výzkumu, nevyjímaje konceptuální nebo metodologické slabosti doprovázející téma diagnostické validity lidských pohybových determinant. V tomto smyslu plně souhlasím s kritickou úvahou autorů o pochybnostech kolem dotazníku ICL a návrhem provést novou standardizaci nebo nahrazení ICL jinou metodou z řádu faktorových inventářů osobnosti.

Monografie je po koncepční, metodologické a interpretační stránce velmi dobře zpracována. Publikaci bych rád doporučil k přečtení každému odborníkovi ale také širšímu kruhu zájemců o klinickou psychologii, psychodiagnostiku a o psychometrické postupy v projektivních metodách.

Publikaci *Lidská pohybová determinanta v Rorschachově metodě* (ISBN 978-80-244-4929-6) připravilo Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci. Dostupná je také v e-shopu zmíněného vydavatelství a jako e-kniha ve službě Google Play.

Panajotis Cakirpaloglu
